

Structural Model of Social Adjustment Based on Parenting Styles and Emotional Intelligence with the Mediating Role of Self-Efficacy and Mental Health among Students

Authors

Kamran Azizi Arshad^{1*}

Mehdi Molaei Yasavoli²

Mohammad Jiryaei Sharahi³

1. Master's in Psychometrics, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

2. PhD in Measurement and Assessment, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

3. Master's in Quranic Sciences and Hadith, Arak University, Arak, Iran

Abstract

The present study aimed to develop a structural model of social adjustment based on parenting styles and emotional intelligence, with the mediating role of self-efficacy and mental health among high school boys. The research design was a correlational study utilizing structural equation modeling (SEM). The statistical population included all male secondary school students in Mahabad during the 2023-2024 academic year, from which a sample of 322 students was selected using convenience sampling. Data were collected using the Sinha Adjustment Questionnaire (1993), Goldberg's General Health Questionnaire (1972), Morgan and Jinks' Academic Self-Efficacy Questionnaire (1999), Baumrind's Parenting Styles Inventory (1973), and Schutte's Emotional Intelligence Scale (1998). The statistical analysis was conducted using SPSS version 26, AMOS version 24, and R version 4.3.1. The findings revealed that all six predictor variables—academic self-efficacy, mental health, emotional intelligence, and the three parenting styles (permissive, authoritarian, and authoritative)—had a significant effect on social adjustment at a 0.05 significance level. Additionally, mental health, emotional intelligence, and the three parenting styles significantly impacted academic self-efficacy. Indirect effects analysis demonstrated that mental health, emotional intelligence, and the three parenting styles significantly influenced social adjustment through the mediating role of mental health.

Keywords: Emotional Intelligence, Mental Health, Social Adjustment, Academic Self-Efficacy, and Parenting Styles.

***Corresponding Author:** Kamran Azizi Arshad, Master's in Psychometrics, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. Email: kkamranaziziarshad@gmail.com

Citation: Azizi Arshad, Kamran, Molaei Yasavoli, Mehdi, Jiryaei Sharahi, Mohammad, (2024). Structural model of social adjustment based on parenting styles and emotional intelligence: the mediating role of self-efficacy and mental health. *Scientific Journal of Social Psychology*, 72 (12) 56-61.

Extended Abstract

Introduction: Social adjustment is one of the most important indicators of mental health, referring to an individual's ability to adapt to social environments, people, and circumstances. This concept plays a significant role not only in the quality of interpersonal and familial relationships but also in academic, professional, and social success (Hosseini-Mishav et al., 2023). Social growth, which reflects an individual's ability to interact positively with others, is influenced by various factors, including parenting styles, academic self-efficacy, emotional intelligence, and mental health (Mohammadi-Saif et al., 2023). Parenting styles refer to the methods used by parents in raising their children, which directly affect their ability to socially adjust. Baumrind (1991) introduced three main parenting styles: authoritative (a combination of high warmth and control), authoritarian (high control

and low warmth), and permissive (low control and high warmth). Research has shown that the authoritative parenting style has the most positive impact on social development and children's adjustment, as it balances limits, interaction, and intimacy (Shamsi et al., 2020). Moreover, academic self-efficacy, which refers to students' belief in their ability to complete academic tasks, plays a crucial role in reducing academic stress and boosting self-confidence. Individuals with higher self-efficacy tend to handle difficult situations and manage academic tasks more effectively (Bandura, 2016). Studies by Sepahvandi and Mansouri (2017) and Mohammadzadeh et al. (2016) have indicated a positive and significant relationship between academic self-efficacy and social adjustment. Emotional intelligence, as a key factor in social relationships, enhances an individual's ability to understand and manage their emotions as well as those of others. Studies have shown that students with higher emotional intelligence perform better in social adjustment and interpersonal interactions (Magano et al., 2016; Panmal et al., 2018). Finally, mental health, which refers to an individual's ability to balance internal needs with external expectations, is closely related to social adjustment. Individuals with good mental health are better equipped to cope with challenges and build positive relationships (Shirzadeh, 2023). Despite the theoretical and practical significance of these variables, there is limited research examining the structural relationships among them. Therefore, the present study aims to propose a structural model for social adjustment based on parenting styles and emotional intelligence, with academic self-efficacy and mental health as mediators. The main research question is: Does the proposed structural model fit well, and how are the relationships among these variables structured? This research can contribute to improving educational and parenting processes related to students' social development and lay the groundwork for effective strategies to enhance mental health and social adjustment.

Materials & Methods:

This applied study, based on a correlational design, employed structural equation modeling to examine the relationships among predictor, criterion, and mediating variables. The data were collected cross-sectionally, with the target population consisting of all male students from the second cycle of secondary education in Mahabad. A non-random, convenience sampling method was used, and 322 students were selected. Data were gathered using questionnaires and analyzed with SPSS version 26, AMOS version 24, and R version 4.3.1.

Research Instruments

1. Sinhal and Singh's Social Adjustment Questionnaire (AISS): This tool, developed by Sinhal and Singh in 1993 for students aged 14 to 18, measures three dimensions of social adjustment: emotional, social, and academic. It consists of 55 items scored on a binary scale (0 and 1). The reliability of the questionnaire was reported as 95% (split-half), 93% (test-retest), and 94% (Kuder-Richardson). In Iran, Ghodsiahgar (2000) conducted a validation study on a sample of 3000 students, reporting a Cronbach's alpha of 75% for the social adjustment subscale. Content validity was confirmed by 20 psychology experts.

2. General Health Questionnaire (GHQ-28): Developed by Goldberg in 1972, this questionnaire includes 28 items across four subscales (each with seven items). The items are scored on a four-point Likert scale. Goldberg and Williams (1988) reported a reliability of 95% using the split-half method. The concurrent validity of the GHQ-28 was confirmed by comparing it with the Middlesex Hospital Questionnaire (MHQ). Short-form versions, including the 28-item version, have been found to be highly valid and effective in various studies.

3. Academic Self-Efficacy Scale (MJSES): Designed by Morgan and Jinks in 1999, this scale consists of 34 items measuring three subscales: ability, environment, and effort. The present study used a shortened 13-item version, scored on a four-point Likert scale. In the

original study, reliability was reported as 80% using Cronbach's alpha, and in this study, it was 91%. In Iran, Karimzadeh (2006) validated this scale using factor analysis.

4. Baumrind Parenting Styles Inventory (PSI): Created by Diana Baumrind in 1973, this tool includes 30 items assessing three parenting styles: authoritarian, permissive, and authoritative. Responses are rated on a five-point Likert scale. Reliability has been confirmed in both international and local studies. In a Persian version of the scale, test-retest reliability was reported as 81%, 77%, and 86% for permissive, authoritarian, and authoritative styles, respectively. Content validity was verified by 10 experts.

5. Schutte Emotional Intelligence Scale (EIS): Developed in 1998 by Schutte et al. based on Mayer and Salovey's (1990) initial emotional intelligence model, this scale consists of 33 items and measures three components: emotion regulation, emotional expression and evaluation, and emotional utilization. The scale is scored on a five-point Likert scale. The overall reliability was reported as 84%, with individual subscale reliabilities of 76%, 66%, and 55%. In Iran, the scale was normed on 234 middle school students, with an overall reliability of 81%.

Results:

A summary of the descriptive results (mean, standard deviation, skewness, and kurtosis) for the participants' scores on the variables of social adjustment, self-efficacy, mental health, emotional intelligence, and parenting styles is presented in Table 1.

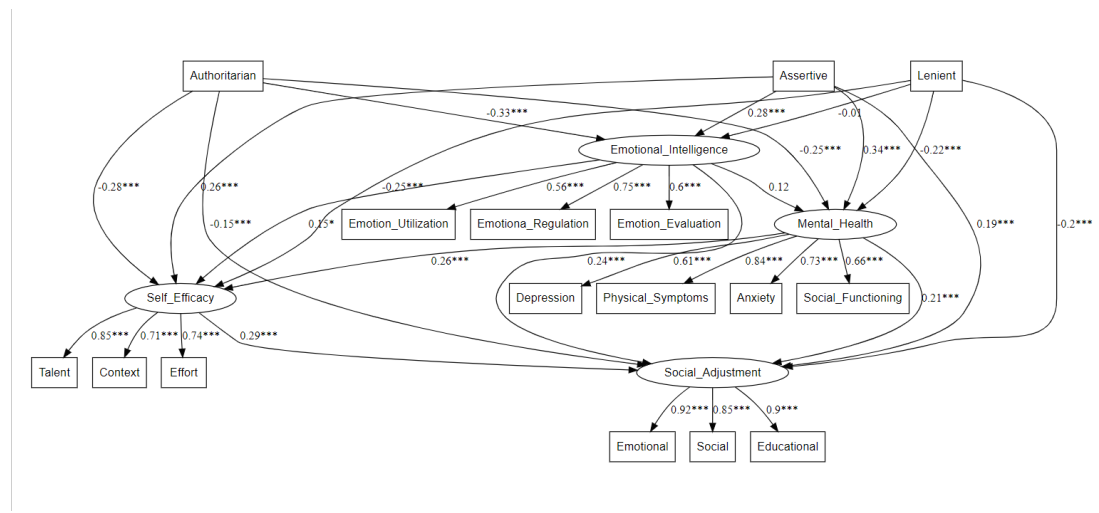
Table 1: Descriptive Statistics of the Study Variables

Variable	Dimension	Mean	Standard Deviation	Skewness	Kurtosis
Social Adjustment	Emotional	11/22	2/02	0/16	-0/36
	Social	10/17	2/06	0/03	0/01
	Educational	12/12	2/19	0/17	-0/46
Self-Efficacy	Talent	30/19	4/12	0/07	-0/38
	Context	31/43	4/57	0/32	0/03
	Effort	10/39	1/34	0/05	-0/06
Mental Health	Physical Symptoms	14/96	2/35	-0/15	0/15
	Anxiety	12/12	2/01	0/17	0/37
	Social Functioning	13/76	2/79	-0/06	0/15
	Depression	11/24	1/78	0/17	-0/07
Emotional Intelligence	Emotional Regulation	34/40	5/58	0/14	-0/51
	Emotion Evaluation and Expression	39/86	6/51	0/30	0/44
	Emotion Utilization	31/03	5/09	-0/05	-0/13
Parenting Styles	Lenient	18/21	3/16	0/21	-0/10
	Authoritarian	17/86	3/54	0/13	-0/25
	Assertive and Confident	25/02	4/23	-0/04	0/28

Inferential Findings of the Study

One of the main assumptions in choosing the appropriate statistical method is the normality of the data distribution. The selection of the structural equation modeling (SEM) method depends on whether the data is normal or non-normal. To examine the normality of the dependent variables, the multivariate normality test was conducted. The results, based on the test statistic and significance ($MVE = 1.90$, $P = 0.18$), indicate that the normality assumption holds. The model fit indices show that the chi-square-to-degrees-of-freedom ratio is 1.09, which is less than the acceptable threshold of 3, indicating a good fit of the model. The

RMSEA index is 0.02, which is well below the acceptable limit of 0.08, suggesting a very low model error. Additionally, the CFI, NFI, TLI, and IFI indices are 0.99, 0.96, 0.98, and 0.97, respectively, all of which exceed the acceptable threshold of 0.90. These results overall suggest that the research model fits well and adequately explains the observed data. In general, each of the obtained indices individually does not provide sufficient evidence for model fit or misfit. These indices should be interpreted together. The values obtained for these indices indicate that the model, as a whole, is well-suited for explaining and fitting the data, and therefore, the testing of the research sub-questions is valid. The standardized model is shown in Figure 1.

Structural Model with Standardized Coefficients (Figure 1)

Following the results obtained from the research model, responses to the research questions have been provided. It is important to note that to determine whether the relationship between variables is significant, the z-statistic and the p-value (significance values) were used. The results indicate that, based on the test statistics and significance levels ($P < 0.05$ and $Z > 1.96$), all six predictor variables (academic self-efficacy, mental health, emotional intelligence, and three parenting styles: permissive, authoritarian, and authoritative) have a significant impact on the social adjustment variable at the 0.05 significance level. Among these, permissive and authoritarian parenting styles have a significant negative relationship with social adjustment. The highest and lowest coefficients were found for the permissive style (-5.16) and the authoritarian style (-3.92), respectively. Additionally, mental health, emotional intelligence, and the three parenting styles (permissive, authoritarian, and authoritative) had a significant effect on academic self-efficacy. The results showed that emotional intelligence does not significantly affect mental health, but all three parenting styles (permissive, authoritarian, and authoritative) had a significant effect on mental health at a 95% confidence level. Furthermore, the results indicated that the authoritative and authoritarian parenting styles significantly influenced emotional intelligence, while no significant relationship was found with the permissive style. In examining the indirect effects of variables on social adjustment, the results showed that mental health, emotional intelligence, and the three parenting styles (permissive, authoritarian, and authoritative) have a significant effect on social adjustment through the mediating variable of mental health. Moreover, the three parenting styles (permissive, authoritarian, and authoritative) also have a significant indirect effect on academic self-efficacy through mental health. Lastly, the empirical evidence showed that the effect of the permissive parenting style on emotional intelligence and the effect of emotional intelligence on mental health were not significant at the 0.05 significance level.

Discussion and Conclusion:

The researcher in this study examined the structural model of social adjustment based on parenting styles and emotional intelligence, with the mediating role of self-efficacy and mental health in high school boys in Mahabad. The results indicated that parenting styles and emotional intelligence have a significant direct and indirect relationship with students' social adjustment. Specifically, there is a relationship between all three parenting styles (permissive, authoritarian, and authoritative) and social adjustment. However, the permissive and authoritarian styles have a negative relationship with social adjustment, while the authoritative style increases social adjustment. Additionally, there is a positive significant relationship between emotional intelligence and social adjustment, meaning that higher emotional intelligence levels lead to greater social adjustment. The findings also revealed that mental health and academic self-efficacy play a mediating role in the relationship between parenting styles and social adjustment. In other words, parenting styles and emotional intelligence indirectly affect social adjustment through their impact on these two variables. Finally, the results of this study are consistent with similar research, and the findings can be trusted based on their validity.

مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی: نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان

نویسندگان

کامران عزیزی ارشد^{۱*}

مهدی مولائی یساولی^۲

محمد جیریایی شراهی^۳

۱. کارشناسی ارشد روانسنجی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

۲. دکتری سنجش و اندازه‌گیری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

۳. کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشگاه اراک، اراک، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی با نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان پسران دبیرستانی صورت گرفت. طرح پژوهش، همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری بود و جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه در شهرستان مهاباد در سال تحصیلی ۱۴۰۲ بود که تعداد ۳۲۲ نفر به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه سازگاری سینه‌ها (۱۹۹۳)، سلامت عمومی گلدبرگ (۱۹۷۲)، خودکارآمدی تحصیلی مورگان و جینکس (۱۹۹۹)، شیوه‌های فرزندپروری بامریند (۱۹۷۳) و هوش هیجانی شوت (۱۹۹۸) استفاده شد. روش آماری مورد استفاده در این پژوهش با توجه به نوع تحقیق، روش مدل معادلات ساختاری از نوع متغیر مکنون کامل بود. جهت تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها از نرم‌افزارهای Spss نسخه ۲۶ و Amos نسخه ۲۴ و نرم R نسخه ۴.۳.۱ استفاده شده است. نتایج نشان داد تمامی شش متغیر پیش‌بین (خودکارآمدی تحصیلی، سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل‌گیر، استبدادی و قاطع) بر متغیر سازگاری اجتماعی در سطح خطای ۰/۰۵ نقش معنی‌داری دارند. همچنین متغیرهای سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل‌گیر، استبدادی و قاطع بر متغیر خودکارآمدی تحصیلی اثر معنی‌داری داشتند. در بررسی اثرات غیر مستقیم متغیرها بر سازگاری اجتماعی نتایج نشان داد سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل‌گیر، استبدادی و قاطع از طریق متغیر میانجی سلامت روانی اثر معنی‌داری دارند.

کلمات کلیدی: هوش هیجانی، سلامت روان، سازگاری اجتماعی، خودکارآمدی تحصیلی، سبک‌های فرزندپروری

*نویسنده مسئول: کامران عزیزی ارشد، کارشناسی ارشد روانسنجی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. kkamranazizi@shad@gmail.com

استناد به این مقاله: عزیزی ارشد، کامران، مولایی، مهدی، جیریایی شراهی، محمد، (۲۰۲۴). مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی: نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان. نشریه روانشناسی اجتماعی، ۷۲ (۱۲) ۵۶-۶۱

مقدمه

سازگاری اجتماعی به عنوان مهم‌ترین نشانه سلامت روان از مباحثی است که در دهه‌های اخیر توجه بسیاری از جامعه‌شناسان، روانشناسان و بویژه مربیان رابه خود جلب کرده است. رشد اجتماعی مهمترین جنبه رشد هر شخص است. معیار اندازه‌گیری رشد اجتماعی هر فرد، سازگاری او با دیگران است. این دیگران شامل افرادی مانند دوستان، معلمان، افراد خانواده، بستگان و همسایگان می‌شود. رشد اجتماعی نه تنها در سازگاری با اطرفیانی که فرد هم‌اکنون با آنها در ارتباط است مؤثر است بلکه بعدها در میزان موفقیت شغلی و پیشرفت اجتماعی آنها نیز تأثیر دارد. روانشناسان سازگاری فرد در برابر محیط را مورد توجه قرار داده‌اند و ویژگی‌هایی از شخصیت را بهنجار تلقی کرده‌اند که به فرد کمک می‌کند تا خود را با جهان پیرامون خویش سازگار سازد، و جایگاهی برای خود

بدست آورد (حسینی میثا و همکاران، ۱۴۰۱). سازگاری اجتماعی شامل سازگاری فرد با محیط اجتماعی خود است که این سازگاری ممکن است با تغییر دادن خود یا محیط به دست آید. سازگاری هیجانی، سلامت روانی خوب، رضایت از زندگی شخصی و هماهنگی میان احساسات، فعالیت ها و افکار است. توانمندی و شایستگی اجتماعی و هیجانی از عوامل تأثیرگذار بر سازگاری عقلی می باشد (محمدی سیف و همکاران، ۱۴۰۱). سازگاری اجتماعی تحت تأثیر عوامل مختلفی می باشد یکی از الگوهایی که با سازگاری در ارتباط است، سبک های فرزند پروری می باشد. منظور از سبک های فرزند پروری، روشهایی است که والدین برای تربیت فرزندان خود بکار می گیرند و بیانگر نگرشهایی است که آنها نسبت به فرزندان خود دارند و همچنین شامل معیارها و قوانینی است که برای فرزندان خویش وضع می کنند (عباسیان و همکاران، ۱۴۰۱). ژنگ^۱ و همکاران (۲۰۲۳). سبکهای فرزندپروری را شامل الگوهای رفتاری گسترده والدین می داند که سعی در کنترل و اجتماعی کردن فرزندان دارد. همچنین این متغیر به عنوان شیوه برخورد والدین با خواسته های فرزندان یا مطالباتشان تعریف می شود که از این حیث، تعیین کننده ی چارچوب مقررات معین شده برای فرزندان، فرآیند های پاداش و تنبیه، و نهایتاً تعامل مابین والدین با فرزندان می گردد (ونگ^۲ و همکاران، ۲۰۲۲؛ به نقل از فیض بخش و همکاران، ۱۴۰۲). بامریند (۱۹۹۱) سه سبک فرزندپروری را با عناوین زیر شناسایی کرده است: ۱. اقتدارگرا؛ در این شیوه محبت و مهار والدین نسبت به فرزندان زیاد است؛ ۲. استبدادی؛ والدین مستبد نسبت به فرزندان خود محبت کمتر و مهار زیادتری دارند؛ ۳. آزادگذار؛ والدین آزادگذار نسبت به فرزندان خود کنترل کمتری دارند و محبتشان نسبت به آنها بسیار زیاد است (ماندارا^۳، ۲۰۱۰؛ به نقل از بابایی و همکاران، ۱۴۰۱). کیفیت روابط والد و فرزند پیش بینی کننده مهارتهای کودک در مورد سازگاری با جامعه است. در رشد کودک، عناصر کیفی، تربیتی، حمایتی و نظارتی شاخص های مهم شکل دهنده جهت گیری رفتار نوجوانان است. انجام درخواستهای مناسب برای پرورش کودک، تعیین برخی از قوانین روشهای نظم و انضاط و حمایت خانواده نمونه هایی از رفتارهای تعیین کننده کیفیت فرزند پروری است (هزاریان و همکاران، ۱۴۰۰). الگوی دیگری که با سازگاری در ارتباط است، خودکارآمدی تحصیلی^۴ می باشد خود کارآمدی تحصیلی از حوزه های مرتبط با خود کارآمدی است که به ادراک فرد در ارتباط با شایستگی، قابلیت یادگیری و عملکرد وی در انجام وظایف و تکالیف آموزشی اشاره دارد (بدل^۵، ۲۰۱۶؛ به نقل از شیخ احمدی و همکاران، ۱۳۹۹). خود کارآمدی تحصیلی به قضاوت فرد راجع به توانایی اش برای سازمان و انجام انواع تکالیف آموزشی طرح شده گفته می شود. خود کارآمدی تحصیلی بالا باعث می شود که دانش آموز اعتقاد داشته باشد استرس های تحصیلی را کنترل کند؛ در نتیجه به تواناییهای خود اطمینان بیشتری خواهد داشت و میزان استرس تجربه شده توسط این افراد نیز کمتر است (میرزاده و همکاران، ۱۴۰۱). یکی از الگوهای دیگری که با سازگاری در ارتباط است، هوش هیجانی^۶ افراد است. هوش هیجانی مجموعه ای از تواناییها و مهارتهای غیرشناختی است که توانایی فرد را در مقابله با فشارها و تقاضاهای محیطی افزایش می دهد (ماگانو، کراپارو و پالیلو^۷، ۲۰۱۶؛ به نقل از کشاورز افشار و همکاران، ۱۳۹۷). هوش هیجانی بیانگر آن است که در روابط اجتماعی و در بده بستان های روانی و عاطفی در شرایط خاص چه عملی مناسب و چه عملی نامناسب است (پانمال^۸ و همکاران، ۲۰۱۸). هوش هیجانی مجموعه ای از مهارتها و توانایی هایی هیجانی در نظر گرفته شده که قابلیت ارتقا دارد، بر همین اساس شناسایی متغیرهای مرتبط و تبیین

1 . Zhang

2 . Wang

3 . Mandara

4 . Acodemy self-efficacy

5 . Bedel

6 . Emotional intelligence

7 . Magnano, P., Craparo, & Pallilo, A

8 . Poonmallee, L. Alex M. Nagpal, M. Musial, A

9 . Kanesan & Fauzan

10 . Health Mental

11 . Marquez

کننده آن می‌تواند زمینه بهبود و ارتقاء آن را فراهم آورد (کانسن و فوژن^۱، ۲۰۱۹؛ به نقل از بابایی و همکاران، ۱۴۰۲). الگوی دیگری که با سازگاری در ارتباط می‌باشد، سلامت روان می‌باشد. سلامت روان به مفهوم احساس درونی خوب بودن و اطمینان از کارآمدی، اتکا و اعتماد به خود، قابلیت رقابت، دوست داشتن دیگری، شکوفایی استعداد و توانایی فکری و هیجانی است (چوپانی، ۱۴۰۰). منظور از سلامت روان سازگاری درست با خود و محیط اجتماعی است و شخص دارای رفتار و شخصیت سالم کسی است که هم از نظر خویش و هم از نظر دیگران با محیط اجتماعی سازگار باشد و بتواند با دوستان و اطرافیان بدون احساس فشار و روزهای غیرضروری زندگی کند (شیرزاده، ۱۴۰۲). عوامل متعددی در سازگاری شخصی و اجتماعی افراد نقش دارند که نظریه‌ها و دیدگاه‌های مختلف تربیتی، روان‌شناختی و جامعه‌شناختی بر آن‌ها تأکید کرده‌اند. در مورد موضوع حاضر برخی مطالعات انجام شده است. مطالعات پانمال و همکاران (۲۰۱۸) حاکی از این بوده است که دانشجویان موفق و سازگار از لحاظ هوش هیجانی در قیاس با دانشجویان ناموفق و ناسازگار به شکل معناداری برترند. میزان سازگاری افرادی که به سؤالات هوش هیجانی پاسخ‌های مثبت با درجه بالاتر بودند، بیشتر از دیگر پاسخگویان گزارش شده است. مارکوئز^۳ و همکاران (۲۰۱۰) نیز نشان دادند که سازگاری و شایستگی‌های اجتماعی رابطه نیرومندی با هوش هیجانی دارند. افرادی که در سازگاری اجتماعی با مشکل مواجه هستند به احتمال زیاد در سایر ابعاد سازگاری و حتی سایر ابعاد زندگی با مشکل مواجه هستند در تحقیقی که یارمحمدیان (۱۳۹۰) بر روی ۱۵۰ نفر از دانش‌آموزان راهنمایی و دبیرستان انجام داد. بین عوامل هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان گروه سنی ۱۰-۱۲ سال گروه سنی ۱۳-۱۵ سال معنادار بود ولی در سنین ۱۶-۱۸ سال رابطه معنادار نبود. وی به این نتیجه رسید که تقویت و تربیت هوش هیجانی می‌تواند در تربیت مهارت‌های اجتماعی و سازگاری اجتماعی نوجوانان موثر باشد

همچنین مکاییلی (۱۳۸۸) در تحقیقی به بررسی رابطه‌ی دانشجویان با دانشگاه و هوش هیجانی - اجتماعی در دانشجویان و مطالعه‌ی نقش میانجی‌گرانه‌ی سخت‌رویی روانشناختی پرداخت نتایج نشان داد مؤلفه‌های هوش هیجانی به شکل معناداری می‌تواند ابعاد مختلف سازگاری با دانشگاه را پیش‌بینی و بخش قابل توجهی از واریانس مؤلفه‌های آن را تبیین نماید، صفوی (۱۳۸۸) به بررسی همبستگی بین هوش هیجانی و سازگاری عاطفی - اجتماعی در دانش‌آموزان دختر شهر تهران پرداخت، در این مطالعه توصیفی - همبستگی، ۴۰۰ دانش‌آموز دختر پیش‌دانشگاهی شهر تهران، به عنوان نمونه انتخاب شدند. نتایج چنین نشان داد که همبستگی بین هوش هیجانی و سازگاری عاطفی و اجتماعی مستقیم و معنادار بود. همچنین اکثریت دانش‌آموزان دارای سازگاری عاطفی در سطح خوب (۵۶٪) و سازگاری اجتماعی در سطح متوسط (۳۹/۷٪) بودند و بین سازگاری و هوش هیجانی همبستگی معناداری وجود دارد.

رضویان شاد (۱۳۸۴) در پژوهش خود رابطه معناداری بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بدست آورد، همچنین نشان داد که دانش‌آموزان دبیرستانی با هوش هیجانی بالاتر، در مدرسه، خانه و رابطه با دوستان و محیط کار نسبت به سایر دانش‌آموزان شکست‌راکتر تجربه می‌کنند، نتایج پژوهش‌ها حاکی از رابطه مثبت و معنادار بین خودکارآمدی تحصیلی و سازگاری روانی - اجتماعی می‌باشد برای مثال سپهوندی و منصور (۱۳۹۶) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که خودکارآمدی و سازگاری اجتماعی دانشجویان رابطه مثبت و معنادار داشتند. در پژوهشی دیگر محمدزاده، هواسی و کاظمی (۱۳۹۵) گزارش کردند که باورهای خودکارآمدی با سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان رابطه معنادار مثبت داشت. دانش‌آموزانی که دارای خودکارآمدی کم هستند، به احتمال زیاد از انجام وظایف خود می‌ترسند، اجتناب می‌کنند، به تعویق می‌اندازند و به زودی آنها را می‌کنند (حیات، شاطری، امینی و شکرپور، ۲۰۲۰) سطوح بالای خودکارآمدی تحصیلی، منجر به میانگین

نمرات بالاتر و پایداری برای تکمیل تکالیف می شود (حاجی تبار فیروزجایی، شیخ الاسلامی و برقی، ۱۳۹۸). ذکایی فر و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهش خود نشان دادند که بین سبک های فرزند پروری سهل گیرانه و مقتدرانه و متغیر رشد اجتماعی ارتباط مثبت و معنی دار وجود دارد، اسمعیلی و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود نشان دادند رشد اخلاقی با شیوه های آزادگذاری، استبدادی و اقتدار منطقی والدین رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. شمسی و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی را با عنوان بررسی ارتباط سبک های فرزند پروری مادران با مهارت های اجتماعی کودکان دبستانی انجام دادند نتایج این مطالعه نشان داد که سبک فرزند پروری مقتدرانه به دلیل اینکه بر پایه حفظ محدودیت ها همراه با اعتدال، تعامل و صمیمیت می باشد منجر به سطوح مناسبی از استقلال و ارتباط دوسویه کودک و والدین می شود. لوراکا^۱ و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان سبک های فرزند پروری والدین، رفتارهای اجتماعی و پرخاشگرانه: نقش احساسات در نوجوانان متخلف و غیر بزهکار، به این نتیجه رسیدند که شیوه های فرزند پروری مقتدرانه رابطه منفی با رفتارهای پرخاشگرانه و شیوه های فرزند پروری سهل گیرانه، رابطه مثبت با رفتارهای پرخاشگرانه فرزندان متخلف داشته است. هوسوکاوا و کاتسورا^۲ (۲۰۱۹) در مطالعه ای با عنوان نقش سبک والدین در مشکلات رفتاری کودکان دبستانی، دریافتند که بین روشهای فرزندپروری در خانواده و ایجاد اختلالات رفتاری در کودکان رابطه وجود دارد. به این شکل که سبک مقتدرانه بر مشکلات بیرونی در پسران و دختران تأثیر میگذارد، در حالی که سبک سهلگیرانه و استبدادی فقط بر مشکلات بیرونی در پسران تأثیر می گذارد، با توجه به این که تاکنون مطالعات محدودی پیرامون مدل ساختاری سازگاری اجتماعی براساس خود کارآمدی تحصیلی و سبک های فرزند پروری و رابطه آن با هوش هیجانی و سلامت روان انجام گردیده و از سوی دیگر بررسی سازگاری به لحاظ نظری در بهبود روابط بین فردی و محیط امری ضروری بوده و به لحاظ عملی می تواند تا حدودی مسایل و مشکلات افراد را در حوزه سازگاری حل یا جبران نماید و بر اساس اهمیتی که خودکارآمدی تحصیلی، سبک های فرزند پروری، هوش هیجانی و سلامت روان در سازگاری اجتماعی دانش آموزان دارد این موضوع باید مورد سنجش قرار می گرفت. بنابراین سوال اصلی این پژوهش این است که آیا مدل ساختاری سازگاری اجتماعی براساس سبک های فرزند پروری و هوش هیجانی با میانجیگری خود کارآمدی تحصیلی و سلامت روان در دانش آموزان پسر دوره متوسطه دوم برازش دارد؟ و در صورت وجود برازش مطلوب، روابط بین متغیرها براساس داده های گردآوری شده چگونه است؟

یافته ها

خلاصه نتایج توصیفی (میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی) نمرات شرکت کنندگان پژوهش در متغیرهای سازگاری اجتماعی، خودکارآمدی، سلامت روانی، هوش هیجانی و سبک های فرزند پروری در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول ۱: اطلاعات توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	بعد	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
سازگاری اجتماعی	عاطفی	۱۱.۲۲	۲.۰۲	۰.۱۶	-۰.۳۶
	اجتماعی	۱۰.۱۷	۲.۰۶	۰.۰۳	۰.۰۱
	آموزشی	۱۲.۱۲	۲.۱۹	۰.۱۷	-۰.۴۶
خودکارآمدی	استعداد	۳۰.۱۹	۴.۱۲	۰.۰۷	-۰.۳۸
	بافت	۳۱.۴۳	۴.۵۷	۰.۳۲	۰.۰۳
	کوشش	۱۰.۳۹	۱.۳۴	۰.۰۵	-۰.۰۶
سلامت روانی	علائم جسمانی	۱۴.۹۶	۲.۳۵	-۰.۱۵	۰.۱۵

1 . Lorca

2 . Hosokawa, & Katsura

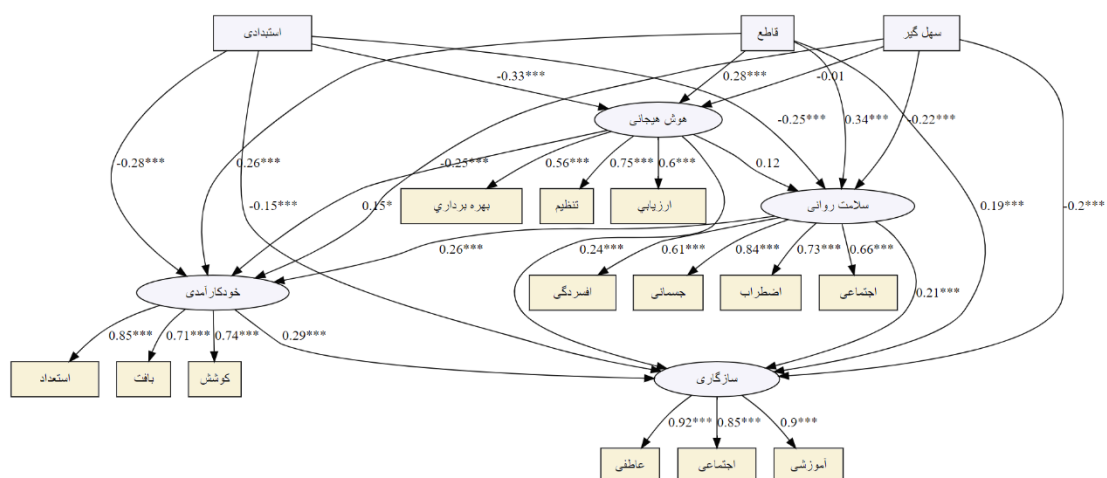
متغیر	بعد	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
هوش هیجانی	اضطراب	۱۲.۲۲	۲.۰۱	۰.۱۷	۰.۳۷
	عملکرد اجتماعی	۱۳.۷۶	۲.۷۹	-۰.۰۶	۰.۱۵
	افسردگی	۱۱.۲۴	۱.۷۸	-۰.۱۷	-۰.۰۷
سبک فرزند پروری	تنظیم هیجانی	۳۴.۳۰	۵.۵۸	۰.۱۴	-۰.۵۱
	ارزیابی و بیان هیجان	۳۹.۶۸	۶.۵۱	۰.۳۰	۱.۴۴
	بهره برداری از هیجان	۳۱.۰۳	۵.۰۹	-۰.۰۵	-۰.۱۳
	سهل گیرانه	۱۸.۲۱	۳.۱۶	۰.۲۱	۰.۱۰
	استبدادی	۱۷.۸۶	۳.۵۴	۰.۱۳	-۰.۲۵
	قاطع و مطمئن	۲۵.۰۲	۴.۲۳	-۰.۰۴	۰.۲۸

مدل ساختاری ... پس از بررسی داده‌ها، بهترین مدل برازش یافته با شاخص‌های برازش ذکر شده در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

نام شاخص	مقدار	شاخص‌های برازش
نسبت خي دو به درجه آزادی	۱/۰۹	حد مجاز کمتر از ۳
RMSEA (ریشه میانگین خطای برآورد)	۰/۰۲	کمتر از ۰.۰۸
CFI (برازندگی تعدیل شده)	۰/۹۹	بالاتر از ۰.۹
NFI (برازندگی نرم شده)	۰/۹۶	بالاتر از ۰.۹
TLI (شاخص تاکر لوییس)	۰/۹۸	بالاتر از ۰.۹
IFI (شاخص نیکویی برازندگی)	۰/۹۷	بالاتر از ۰.۹

به طور کلی هر یک از شاخص‌های بدست آمده به تنهایی دلیل برازندگی یا عدم برازندگی مدل نیستند و این شاخص‌ها را در کنار هم بایستی تفسیر شوند. مقدارهای بدست آمده برای این شاخص‌ها نشان می‌دهد که در مجموع الگو در جهت تبیین و برازش از وضعیت بسیار مناسبی برخوردار است و بنابراین آزمون سوال‌های فرعی پژوهش بلامانع است. مدل استاندارد شده نیز در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱: مدل ساختاری با ضرایب استاندارد شده

جدول ۳. ضرایب و معنی‌داری اثرات مستقیم و غیرمستقیم

متغیر ملاک	متغیر میانجی	متغیر پیش بین	اثر	خطای برآورد	Z	P
سازگاری اجتماعی	-	خودکارآمدی تحصیلی	۰.۲۹	۰.۰۴	۴.۳۱	۰.۰۱
	-	سلامت روانی	۰.۲۱	۰.۰۵	۴.۲۸	۰.۰۱
	-	هوش هیجانی	۰.۲۴	۰.۰۲	۴.۹۷	۰.۰۱
	-	سبک سهل گیر	-۰.۲۰	۰.۰۲	-۵.۲۹	۰.۰۱
	-	سبک استبدادی	-۰.۱۵	۰.۰۲	-۳.۹۲	۰.۰۱
	-	سبک قاطع	۰.۱۹	۰.۰۲	۴.۸۰	۰.۰۱
خودکارآمدی تحصیلی	-	سلامت روانی	۰.۲۶	۰.۱۱	۴.۱۲	۰.۰۱
	-	هوش هیجانی	۰.۱۵	۰.۰۵	۲.۵۱	۰.۰۱
	-	سبک سهل گیر	-۰.۲۵	۰.۰۵	-۵.۱۶	۰.۰۱
	-	سبک استبدادی	-۰.۲۸	۰.۰۵	-۵.۴۸	۰.۰۱
سلامت روانی	-	سبک قاطع	۰.۲۶	۰.۰۴	۵.۰۳	۰.۰۱
	-	هوش هیجانی	۰.۱۲	۰.۰۳	۱.۶۵	۰.۱۰
	-	سبک سهل گیر	-۰.۲۲	۰.۰۳	-۴.۰۲	۰.۰۱
	-	سبک استبدادی	-۰.۲۵	۰.۰۳	-۴.۴۲	۰.۰۱
	-	سبک قاطع	۰.۳۴	۰.۰۳	۵.۹۷	۰.۰۱
	-	سبک سهل گیر	-۰.۰۱	۰.۰۹	-۰.۱۷	۰.۸۷
هوش هیجانی	-	سبک استبدادی	-۰.۳۳	۰.۰۸	-۵.۰۸	۰.۰۱
	-	سبک قاطع	۰.۲۸	۰.۰۷	۴.۲۶	۰.۰۱
خودکارآمدی تحصیلی	-	سلامت روانی	۰.۰۸	۰.۰۲	۳.۱۰	۰.۰۱
	-	هوش هیجانی	۰.۰۵	۰.۰۱	۲.۳۵	۰.۰۲
	-	سبک سهل گیر	-۰.۰۷	۰.۰۱	-۳.۳۱	۰.۰۱
	-	سبک استبدادی	-۰.۰۸	۰.۰۱	-۳.۲۹	۰.۰۱
سازگاری اجتماعی	-	سبک قاطع	۰.۰۸	۰.۰۱	۳.۱۹	۰.۰۱
	-	هوش هیجانی	۰.۰۲	۰.۰۱	۱.۶۳	۰.۱۰
	-	سبک سهل گیر	-۰.۰۵	۰.۰۱	-۲.۹۶	۰.۰۱
	-	سبک استبدادی	-۰.۰۵	۰.۰۱	-۳.۰۱	۰.۰۱
	-	سبک قاطع	۰.۰۷	۰.۰۱	۳.۴۴	۰.۰۱
	-	سبک سهل گیر	۰.۰۱	۰.۰۱	-۰.۱۷	۰.۸۷
هوش هیجانی	-	سبک استبدادی	-۰.۰۸	۰.۰۱	-۳.۷۰	۰.۰۱
	-	سبک قاطع	۰.۰۷	۰.۰۱	۳.۳۴	۰.۰۱

نتایج بدست آمده در جدول ۳ نشان می دهد با توجه به آماره‌های آزمون و معنی داری بدست آمده ($P < 0.05$ و $Z > 1.96$) تمامی شش متغیر پیش بین (خودکارآمدی تحصیلی، سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل گیر، استبدادی و قاطع) بر متغیر سازگاری اجتماعی در سطح خطای ۰/۰۵ نقش معنی داری دارند. در این بین نقش دو سبک سهل گیر و استبدادی نقش منفی معنی دار دارند و نیز بیشترین و کمترین ضریب به ترتیب مربوط به دو متغیر سبک سهل گیر (۵/۱۶-) و سبک استبدادی (۳/۹۲-) بود. همچنین متغیرهای سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل گیر، استبدادی و قاطع بر متغیر خودکارآمدی تحصیلی اثر معنی داری داشتند. نتایج بدست آمده نشان داد متغیر هوش هیجانی بر سلامت روانی اثر معنی داری ندارد ولیکن هر سه سبک فرزندپروری بر سلامت روانی افراد اثر معنی دراری با اطمینان ۹۵ درصد دارند. همچنین نتایج نشان داد دو سبک فرزندپروری قاطع و استبدادی بر هوش هیجانی نقش معنی داری دارند ولیکن در ارتباط با سبک سهل گیر ارتباط معنی داری مشاهده نشد. در بررسی اثرات غیر مستقیم متغیرها بر سازگاری اجتماعی نتایج نشان داد سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل گیر، استبدادی و قاطع از طریق متغیر میانجی سلامت روانی اثر معنی داری

دارند. علاوه بر این سه سبک فرزندپروری سهل‌گیر، استبدادی و قاطع از طریق متغیر میانجی سلامت روانی اثر معنی‌داری بر متغیر خودکارآمدی از طریق سلامت روانی دارند. همچنین شواهد تجربی بدست آمده نشان داد اثر سبک فرزندپروری سهل‌گیر از طریق هوش هیجانی و هوش هیجانی از طریق سلامت روانی در سطح خطای ۰/۰۵ معنی‌دار نیست.

بحث و نتیجه‌گیری

محقق در این پژوهش به بررسی این موضوع پرداخته است که آیا مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی با نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد برآزش دارد. نتایج بررسی نقش سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی بر روی سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد نشان داد که دو متغیر سبک‌های فرزندپروری و هوش هیجانی دارای رابطه معناداری با متغیر ملاک (سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان مهاباد در سال ۱۴۰۲-۰۳) هستند بدین صورت که بین هر سه سبک فرزندپروری با متغیر سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی رابطه معناداری وجود دارد؛ در تبیین نوع رابطه باید بیان داشت که رابطه بین دو سبک فرزندپروری استبدادی و سهل‌گیر رابطه منفی حاکم است و این دو نوع سبک فرزندپروری باعث کاهش میزان سازگاری اجتماعی می‌شوند و بین متغیر ملاک با سبک فرزندپروری قاطع رابطه مثبت معناداری وجود دارد و تربیت فرزندان بر مبنای سبک مذکور باعث افزایش سازگاری اجتماعی در پسران می‌گردد. لازم به ذکر است یافته‌های پژوهش در این زمینه با نتایج سایر پژوهش‌های مشابه که مورد بررسی قرار گرفت همسو بود و مؤید یکدیگر هستند که می‌توان به نتایج پژوهش‌های اسمعیلی و همکاران (۲۰۲۱)، شمسی و همکاران (۱۳۹۹)، هوسوکاوا و کاتسورا (۲۰۱۹) و همچنین لورا و همکاران (۲۰۱۷) اشاره داشت. در تبیین نوع رابطه بین سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد با هوش هیجانی نیز یافته‌های پژوهش بیان می‌دارد که بین دو متغیر مذکور رابطه مثبت معناداری وجود دارد و هر چه مولفه‌های هوش هیجانی در پسران دبیرستانی بالاتر و در سطح مطلوبی باشد قدر سازگار شدن آنها با شرایط پیرامونی نیز بیشتر می‌گردد. امروزه هوش هیجانی به غیر از روانشناسی موضوع مورد بحث بسیاری از تحقیقات و پژوهش‌های مربوط به حوزه‌های روانشناسی اجتماعی و حتی جامعه‌شناسی نیز شده است. که این امر حاکی از این است که آموزش هوش هیجانی بر سازگاری فردی و اجتماعی دانش‌آموزان به طور معنی‌داری مؤثر است. این یافته با یافته‌های یارمحمدیان و شرفی راد (۱۳۹۰)، صفوی (۱۳۸۸) مبنی بر اینکه آموزش هوش هیجانی منجر به افزایش سازگاری فردی و اجتماعی می‌شود، همسو است صفوی و همکاران (۱۳۸۸) در پژوهشی خاطر نشان کردند که بین هوش هیجانی و سازگاری عاطفی و اجتماعی رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد و آموزش هوش هیجانی می‌تواند در ارتقاء توانایی مقابله با مشکلات و سازگاری مؤثر باشد. یارمحمدیان و شرفی راد (۱۳۹۰) در پژوهشی اشاره کرد که تربیت و تقویت هوش هیجانی می‌تواند در تربیت مهارت‌های اجتماعی و سازگاری اجتماعی نوجوانان مؤثر واقع شود. یافته‌های مورد مطالعه در پژوهش‌های پانمال و همکاران (۲۰۱۸) و مارکوئز و همکاران (۲۰۱۰) نیز مؤید وجود رابطه معنادار بین دو متغیر سازگاری اجتماعی و هوش هیجانی است. لازم به ذکر است که دو سبک فرزندپروری قاطع و استبدادی علاوه بر اثر بخشی مستقیم بر روی سازگاری اجتماعی از طریق اثر بخشی و رابطه‌ای که بر روی هوش هیجانی دارد؛ نیز می‌توانند باعث افزایش سازگاری اجتماعی گردد و لذا می‌توان بیان داشت که دو سبک فرزندپروری قاطع و استبدادی بر هوش هیجانی نقش معنی‌داری دارند و لیکن در ارتباط با سبک سهل‌گیر ارتباط معنی‌داری مشاهده نشد. در تبیین ارتباط بین متغیرهای پژوهش به صورت غیر مستقیم باید بیان داشت که سلامت روانی، هوش هیجانی و سه سبک فرزندپروری سهل‌گیر، استبدادی و قاطع بر متغیر خودکارآمدی تحصیلی اثر معنی‌داری داشتند و لذا بین متغیرهای هوش هیجانی و

سبک های فرزند پروری (سهل گیر، استبدادی و قاطع) با متغیر ملاک (سازگاری اجتماعی دانش آموزان دبیرستانی پسر شهرستان مهاباد) به صورت غیر مستقیم رابطه معناداری وجود دارد. نتایج بدست آمده نشان داد متغیر هوش هیجانی بر سلامت روانی اثر معنی داری ندارد ولیکن هر سه سبک فرزندپروری بر سلامت روانی افراد اثر معنی داری دارند و لذا می توان بیان داشت سبک های فرزند پروری سهل گیر، استبدادی و قاطع علاوه بر تاثیر مستقیم بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دبیرستانی پسر مهاباد به صورت غیر مستقیم و از طریق اثر بخشی بر دو متغیر میانجی (سلامت روان و خودکارآمدی تحصیلی) نیز بر روی متغیر ملاک موثر و نقش آفرین هستند و متغیر هوش هیجانی دارای رابطه معنادار با سازگاری اجتماعی به صورت مستقیم و به صورت غیر مستقیم و از طریق رابطه با خودکارآمدی تحصیلی دارای رابطه غیر مستقیم است اما با لحاظ متغیر میانجی سلامت روان رابطه معناداری بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی وجود ندارد. یافته های پژوهش پیرامون وجود رابطه غیر مستقیم بین سازگاری اجتماعی دانش آموزان پسر دبیرستانی مهاباد با هوش هیجانی و سبک های فرزند پروری به صورت غیر مستقیم و با لحاظ دو متغیر میانجی (سلامت روان، خودکارآمدی تحصیلی) با نتایج پژوهش هایی مانند (حیات و همکاران ۲۰۲۰) و (حاجی تبار و همکاران ۱۳۹۸) همسو بوده و هریک موید دیگری است. در جمع بندی نهایی باید ابراز داشت که مدل ساختاری سازگاری اجتماعی بر اساس سبک های فرزندپروری و هوش هیجانی با نقش میانجی خودکارآمدی و سلامت روان پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد برازش دارد. نتایج بررسی نقش سبک های فرزند پروری و هوش هیجانی بر روی سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد نشان داد که دو متغیر سبک های فرزند پروری و هوش هیجانی به صورت مستقیم و غیر مستقیم با لحاظ متغیر میانجی سلامت روان و خودکارآمدی تحصیلی دارای رابطه معناداری با متغیر ملاک (سازگاری اجتماعی پسران دبیرستانی شهرستان مهاباد در سال ۱۴۰۲-۰۳) هستند. بنابراین با توجه به اینکه تمامی مفروضه های پژوهش در تحقیق به طور دقیق و تجربی مورد بررسی و کنکاش علمی قرار گرفت و همچنین با توجه به اینکه نتایج تحقیق با نتایج تحقیقات مشابه مورد تطبیق و واکاوی قرار گرفته و تحقیقات مشابه نتایج حاصله در این پژوهش را تایید کرده است می توان به نتایج حاصل از آن اعتماد کرد. پژوهش حاضر همچون سایر پژوهشها دارای محدودیتهایی بود که باید هنگام تفسیر و تعمیم دهی به گروههای دیگر در نظر داشت. محدودیت اصلی این پژوهش انتخاب گروه نمونه به شیوه غیر تصادفی و تک جنسیتی موجب می شود تعمیم پذیری نتایج به دانش آموزان دختر یا سایر دانش آموزان پسر در شهرها یا مناطق دیگر با احتیاط صورت گیرد. بنابراین پیشنهاد می شود که پژوهشهای مشابهی در رده های سنی مختلف دختران و در سایر شهرها نیز انجام پذیرد. نتایج این مطالعه لزوم آموزش شیوه های مناسب فرزندپروری به والدین و اصلاح و بهبود روابط افراد در محیط خانوادگی و همچنین آموزش مؤلفه های هوش هیجانی را به عنوان یکی از پیش شرط های سازگاری دانش آموزان پیشنهاد می دهد.

منابع

- اسمعیلی، فرزانه؛ طهماسبی، سیامک؛ محمدی آریا، علیرضا و رضاسلطانی، پورییا (۱۴۰۰). بررسی ارتباط بین سبک های فرزند پروری با رشد اخلاقی کودکان پیش از دبستان با میانجیگری دلبستگی کودک. *مجله توانبخشی*، ۲۲(۳): ۳۷۷-۳۶۲.
- بابایی، انیسه؛ حسین زاده، شیرین؛ گلستانی بخت، طاهره و احمدی، عباس (۱۴۰۱). پیش بینی سازگاری اجتماعی دانش آموزان بر اساس سبک های فرزند پروری، کمال گرایی و تفکر خلاق. *مجله مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۱۹(۴۷): ۱۵-۱.
- بابایی، نفیسه؛ اکبرزاده امیر دهی، نجیبه؛ کاشانیان، امینه؛ ایمانی راد، عماد و احمدی، گل مهر (۱۴۰۲). پیش بینی هوش هیجانی دانش آموزان متوسطه دوم بر اساس باورهای معرف شناختی و ادراک از محیط سازنده گرایی اجتماعی. *نشریه رویش روانشناسی*، سال ۱۲، شماره ۱۰. ۲۰۱-۲۱۰.

تقوی، سیدمحمد رضا. (۱۳۸۰). بررسی روایی و اعتبار پرسشنامه سلامت عمومی (G.H.Q). *مجله روانشناسی*، ۵(۴) (پیاپی ۲۰)، ۳۸۱-۳۹۸.

چوپانی، هانیه. (۱۴۰۰). اهمیت سلامت روان و تاثیر آن در زندگی (مطالعه مروری). *دومین کنفرانس بین‌المللی حقوق، روانشناسی، علوم تربیتی و رفتاری*.

حاجی تبار فیروز جایی، محسن؛ شیخ الاسلامی، علی؛ طالبی، مریم و برقی، عیسی. (۱۳۹۸) تأثیر معنای زندگی بر سازگاری مدرسه دانش آموزان با میانجیگری مقابله مسأله مدار و پذیرش خود. *مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۱۶(۳۴)، ۷۶-۵۹.

حسینی میشاو، سید جمال الدین، شهید زاده، بهنام. (۱۴۰۱). بررسی رابطه بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان. *دومین کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت، بندر عباس*. خانخانی زاده، هنگامه، و باقری، سحر. (۱۳۹۱). اثربخشی خودآموزی کلامی بر بهبود سازگاری اجتماعی دانش آموزان با ناتوانی های یادگیری. *مجله ناتوانی های یادگیری*، ۲(۱)، ۴۳-۵۲.

رضویان شاد، مرتضی (۱۳۸۹). «رابطه ی هوش هیجانی با سازگاری اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان»، *پایان نامه ی کارشناسی ارشد دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تبریز*.
زندگی پیام، آرش؛ میرزایی دوستان، زینب. (۱۳۹۸). پیش بینی اعتیاد به بازی آنلاین با توجه به تحریف شناختی، سبک فرزندپروری و ویژگی خود شیفته در دانش آموزان، *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)*، بهار، ۲۵(۱)، ۸۳-۷۲.

سپهوندی، محمد علی؛ منصوری، لیلیا (۱۳۹۶) بررسی رابطه بین نگرش مذهبی و خودکارآمدی با سازگاری تحصیلی دانشجویان *فصلنامه علمی پژوهشی - پژوهشنامه تربیتی* ۱۲(۵۲): ۱۴۴-۱۲۷.
سیاروچی، ژوزف؛ فورگاس، ژوزف و مایر، جان (۱۳۸۳). هوش عاطفی در زندگی روزمره، ترجمه ی اصغر نوری امامزادهای و حبیب ا... نصیری، *اصفهان: انتشارات نوشته*.

شمسی هوجقان، مهدی؛ بحرینی، مسعود؛ روانی پور، مریم و باقرزاده، راضیه. (۱۳۹۹). بررسی ارتباط سبک های فرزند پروری مادران با مهارت های اجتماعی کودکان دبستانی. *نشریه روان پرستاری*، ۸(۵)، ۱۰۷-۹۷.
شیخ احمدی، جمال؛ زندگی، فرزاد؛ اکبری، مریم؛ یار احمدی، یحیی. (۱۳۹۹). تدوین مدل ساختاری سازگاری اجتماعی براساس خود کارآمدی تحصیلی و عملکرد با میانجی گری راهبردهای فراشناختی. *فصلنامه علمی روانشناسی تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی*، دوره ۱۶، شماره ۵۶.

شیرزاده، سمیه. (۱۴۰۲). بررسی رابطه بین سلامت روانی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان. *نشریه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی*، دوره ۹، شماره ۱، ص ۱۱۶۷-۱۱۷۹ -

صفوی، محبوبه (۱۳۸۸). «بررسی همبستگی بین هوش هیجانی و سازگاری عاطفی اجتماعی در دانش آموزان دختر پیش دانشگاهی شهر تهران»، *مجله پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی*، سال ۱۴ شماره ۵.

عباسیان، رویا. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر سبک های فرزند پروری بر سلامت روان دانش آموزان. *دهمین کنفرانس بین‌المللی نقد و واکاوی مدیریت در هزاره سوم*.

فیض بخش رانکوهی، فاطمه؛ ملکی پیربازاری، معصومه و عشورنژاد، فاطمه. (۱۴۰۲). نقش میانجی عزت نفس در رابطه بین سبکهای فرزند پروری و سازگاری تحصیلی. *نشریه رویش روانشناسی*، ۱۲(۱۱)، ۲۰۲-۱۹۳.

کریم زاده، منصوره. (۱۳۸۵). بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دختر سال دوم دبیرستان (شهر تهران) گرایش علوم ریاضی و علوم انسانی. *مطالعات زنان*، ۳(۶)، ۶۹-۴۹.

کشاورز افشار، حسین و میرزایی، جواد. (۱۳۹۷). بررسی رابطه سازگاری اجتماعی، هوش هیجانی و راهبردهای انگیزشی با اضطراب تحصیلی دانشجویان. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان درمانی*، ۹(۳۴)، ۲۳۸-۲۱۱.

محمد زاده، جهانشاه؛ هواسی، زهره و کاظمی، نساء (۱۳۹۵). بررسی رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده و باورهای خود کارآمدی با سازگاری تحصیلی در دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهر ایلام. *فصلنامه تحقیقات روانسنجی کودک و نوجوان* پیاپی ۳، ۱۲۶-۱۰۸.

- محمدی سیف، قاسم، سعدی پور، اسماعیل، و جناآبادی، حسین. (۱۴۰۲) رابطه سبکهای فرزند پروری و سازگاری اجتماعی والدین در کودکان با اختلال یادگیری. *فصلنامه علمی پژوهشی خانواده درمائی کاربردی* ۴(۳): ۱۰۴-۹۳ . محمدی، محمد (۱۳۸۷). هوش هیجانی شات. تهران: *موسسه آزمون یار بویا*.
- مکایلی منیع، فرزانه، (۱۳۸۸). بررسی رابطه ی سازگاری با دانشگاه وهوش هیجانی اجتماعی در دانشجویان سال اول دانشگاه ارومیه: نقش سخت رویی. *مجله پژوهشهای مشاوره*، دوره ی ۳، شماره ۳۵.
- میرزاده، اسماء، وشهدادی نسب، صدرالدین. (۱۴۰۲) بررسی اثربخشی آموزش راهبردهای هیجان مدار بر خود کارآمدی تحصیلی واهمال کاری تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان فاریاب، *پنجمین همایش ملی پژوهشهای حرفه ای در روانشناسی و مشاوره*.
- نیک زاد، سپیده، مینایی، اصغر، و حسنی، فریبا. (۱۳۹۶). ویژگی های روان سنجی سوال های پرسشنامه شیوه های فرزندپروری بر اساس نظریه سوال- پاسخ. *مطالعات اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی*، ۷(۱۸)، ۲۷-۷.
- هزاربان صفی اله، بختیارپور سعید، پاشا رضا، عسگری پرویز، حافظی فریبا. (۱۴۰۰). رابطه بین عملکرد خانواده و نگرش به مواد مخدر با میانجی گری سازگاری اجتماعی در دانش آموزان. *فصلنامه علمی اعتیادپژوهی*، ۱۵ (۵۹): ۱۳۹-۱۵۶
- یارمحمدیان ،احمد، شرفی راد ، حیدر ، (۱۳۹۰)، تحلیل رابطه ی بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی نوجوانان. *جامعه شناسی کاربردی*، سال بیست و دوم شماره ۴، ۵۰-۳۵.

- Aljahwari, F., & Aldhafri, S. (2018). Relationship of Academic SelfEfficacy with Psychological Adjustment Among Students in Grades 7- 12 In the Sultanate of Oman. *Journal of Educational and Psychological Sciences*.
- Bedel, E. F. (2016). Exploring academic motivation, academic self-efficacy and attitudes toward teaching in pre service early childhood education teachers. *Journal of Education and Training Studies*, 4 (1), 142-149.
- Bandura, A., Pastorelli, C., Barbaranelli, C., & Caprara, G. V. (1999). Self-efficacy pathways to childhood depression. *Journal of Personality and social Psychology*. 76(2), 258-269.
- Lorca, A., Richaud, M. C., & Malonda, E. (2017). Parenting styles, prosocial, and aggressive behavior: The role of emotions in offender and non-offender adolescents. *Frontiers in psychology*, 8, 1246.
- Goldberg, D. & Williams, P. (1988) A user's guide to the General Health Questionnaire, U.K. : *Nfer-Nelson*.
- Hayat, A. A., Shateri, K., Amini, M., & Shokrpour, M. (2020). Relationships between self-efficacy, learning-related emotions, and metacognitive learning strategies with academic performance in medical students: a structural equation model, *BMC Medical Education*, 20 (76), 1-11.
- Hosokawa, R., & Katsura, T. (2019). Role of parenting style in children's behavioral problems through the transition from preschool to elementary school according to gender in Japan. *Int J Environ Res Public Health*. 16(1): 21.
- Jinks, J., Morgan, V. (1999). Childrens perceived academic self- efficacy: An inventory scale. *The clearing House*, 72(4): 224-230.
- Kanesan, P., & Fauzan, N. (2019). Models of emotional intelligence: *A review. e-Bangi*, 16, 1-9.
- Magnano, P., Craparo, G., & Paolillo, A. (2016). Resilience and emotional intelligence: which role in achievement motivation. *International Journal of Psychological Research (INT.J.Psychological.Res)*, 9 (1), 9- 20.
- Mandara, K.C.(2010).Teacher and child variables as predictors of academic engement among law- income African American children.*Psychology in the school*.,39(4),477-487.

- Márquez, P.G-O., Martín, R. P., & Brackett, M.C (2010). Relating Emotional Intelligence to Social Competence and Academic Achievement in High School Students. *Psicothema*, 18, 118-123.
- McBrien, J., Dooley, K., & Birman, D. (2017). Cultural and academic adjustment of refugee youth: Introduction to the special issue. *International Journal of Intercultural Relations*, 60, 104-108.
- Poonamallee, L. Alex M. Nagpal, M. Musial, A. (2018) Improving Emotional Intelligence through Personality Development: The Effect of the Smart Phone Application based Dharma Life Program on Emotional Intelligence .Sec. *Organizational Psychology* ; 9: 169.
- Wang, L., Xian, Y., Dill, S. E., Fang, Z., Emmers, D., Zhang, S., & Rozelle, S. (2022). Parenting style and the cognitive development of preschool-aged children: Evidence from rural China. *Journal of experimental child psychology*, 223.
- Zakaifar, A., Musizadeh, T. (2020). The role of parents' parenting styles in predicting the social development of 5- and 6-year-old preschool children. *Social Psychological Research*, 37,87-100.
- Zhang, Y., Miller, M. & Halgunseth, L. C. (2023). Parenting styles and children's development: A review of the literature *Encyclopedia of Child and Adolescent Health*, 2, 609-619.